

ARADI KÖZLÖNY

51. évfolyam, 83. szám

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF
1897-1932.

Péntek, 1936. április 10.

„Largo“

A Largo zenei műszavát minden muzikális ember ismeri. Szó szerinti értelemben azt fejezi ki olaszul, hogy „lassan, vontatva“ és a zenei daraboknál utasítás az előadó-művésznek, hogy milyen tempóban adja elő a zenedarabnak megfelelő részét. Ez a kifejezés azonban tegnap óta új motívumként jelent meg a világpolitika nagy koncert-darabjában is. Largo Caballero ur személyében, aki, mint a spanyolországi kommunista párt diktátora, jelentékeny szerepet játszott annak a szélsőbaloldali „népi arcvonalt“-nak megalakulásában, amely lemondásra erőszakolta Zamora spanyol köztársasági elnököt, a képviselőház 238 szavazatával, 5 szavazattal szemben. Largo Caballero „népi arcvonalt“-jának államcsinye váratlanul következett be az olasz—abesszin, angol—olasz, francia—angol és francia—német konfliktusok diszharmoniainak kellős közepén, hogy az osztrák problémát ne is említsük és bárha „Largo“ jelzését viseli, csöppet sem arról a „lassan, vontatott“ politikai tempóról van szó: ellenkezőleg, radikális fordulat Spanyolország állami életében, melyet egyformán felfűzött meg aranyával és eszméivel a szovjet.

Largo Caballero, aki a baloldali szocialista pártmozgalom éléről vezette át a szélsőbaloldali pártok kommunisztikus vizeire, az elmúlt vasárnap Madrid egyik legnagyobb bikaviadali arénájának emelvényéről jelentette be, hogy „holnapután szovjet-köztársaság lesz Spanyolországból“. Hogy ez egyáltalán megtörténhetett, máris aggodalomra adott alkalmat a spanyol határokon túl, ahonnan egyébként is élénk figyelemmel kísérték a kormányváltozások, forradalmak és ellenforradalmak sorsát, amelyek jobbról balra és balról jobbra hányták-vetették a köztársaság hajóját, amely legutóbb két évvel ezelőtt szennyeződött egy vad polgárháború vértengerének hullámaival. Az 1934-iki forradalom véres elnyomása a baloldali Zamora nevéhez fűződött és ez lett oka mostani lemondásának is. Az a miniszterelnök kisebbségi pártokkal összeállított kormánya pedig az a polgári kormányzat volt, amely tehetetlenül morzsolódott két év óta már Gil Robles szélsőjobboldali és Largo Caballero szélsőbaloldali nagy szervezeteinek politikai rohamtömegei között. A madridi aréna népe jobban üvöltött az elmúlt vasárnap Caballero bejelentésére, mintha Spanyolhon legbátrabb torreadora vézett volna a legtúszesebb és legvadabb andaluziai bikával: a hamis pénzzel és hamis eszmékkel fanatizált tömegek azt a spádét látták felvillanni Largo Caballero kezében, amelyet moszkvai módra szegezett rá két napra, a spanyol polgári társadalom torkának. A párisi Action Française máris „spanyol Kerenszkij“-nek nevezi Azenát, a még helyén lévő miniszterelnököt, aki csupán azért maradt helyén, hogy annál biztosabban átadhassa székét Largo Caballeronak. Valóban, a spanyol példa üdvös lecke lehetne a francia radikális hűvei részére is. Ugyanígy vélekedik a helyzetről a Temps, amely a kialakulásnak indult spanyol proletárdiktatura foglyainak tekinti már Azenát és az elmozdított Zamora utódát, Martinez Barrio volt miniszterelnököt.

Az európai nagypolitika szempontjából

Végsőkig kiéleződtek Genfben az angol—francia ellentétek

A Népszövetség válságos óráit éli — Flandin és Eden eredménytelen tanácskozásai — A Németország elleni megtorlások problémája — Angol, francia és német vélemények a francia béketervről

„Ha nem szüntetjük meg a háborút, vége a civilizációnak“

Népszövetségi körökben általános érdeklődéssel fogadták a francia béketerv közzétételét. Az angol részről helytelennek vallják azt a felőgást, mintha a Németországgal való megbeszélések már eleve meghiusultak volna, így tehát nem is lehet szó még arról, hogy Németországgal szemben alkalmazhatók volnának azok az intézkedések, amelyeket az angol kormány március 19-ikén kelt levele a locarnói egyezmény elutasításának esetére kilátásba helyezett. Népszövetségi körökben híre járt, hogy a német és francia béketervet angol béketerv fogja követni. A londoni kormánynak elhatározott szándéka hogy maga is béketervet dolgoz ki, amit azután a locarnói hatalmak elé terjeszt. Béketervet dolgoz ki Belgium is. Ez a béketerv állítólag már el is készült és Van Zeeland miniszterelnök magával vitte Genfibe.

Franciaország egyedül lesz kénytelen Németországgal szemben eljárni

A Newyork Herald párisi kiadása feltűnést keltő tudósítást közöl. Eszerint Flandin szerdán este fogadta az amerikai és angol sajtó képviselőit és előttük azt a burkolt, de félre nem érthető, háborúval fenyegető kijelentést tette, hogy

abban az esetben, ha Németország a Rajna-vidéken erődítmények építésével újból megszegné a versaillesi békeszerződést, úgy Franciaország a maga részéről katonai intézkedésekkel válaszolna.

Franciaország még egyszer nem lesz hajlandó azt a barátságos magatartást tanúsítani, — jelentette ki Flandin, — amelyet a Rajna-vidék megszállása alkalmával tanúsított.

A Havas-ügynökség jelentése szerint angol politikai körökben nem tartják elfogadhatónak a francia tervet, amely azokat az intézkedéseket tartalmazza, amelyeket Németország ellen kellene fogatosítani, ha nem volna hajlandó a Rajna-vidék katonai helyzetét változtatni. Az Oeuvre diplomáciai munkatársa azt írja, hogy Franciaország kényes helyzetbe került, mert ha a locarnói egyezményt garantáló hatalmak nem tennének eleget szerződésbeli kötelezettségeiknek és nem fogatosítanak az intézkedéseket, illetve nem mozgósítanak szükség esetén, úgy

Franciaország egyedül lesz kénytelen Németországgal szemben eljárni.

Francia gazdasági szakértők már tanulmányozták annak a lehetőségét, miként alkalmazhatják pénzügyi és gazdasági nyomást Németországra és arra a megállapításra jutottak, hogy ez a mód is nagy eredménnyel jár, még abban az esetben is, ha abban csak Franciaország vesz részt.

remélhetőleg még idején figyelnek fel a spanyolországi szenvedélyek Largo-fordulatára. S ha a szovjetek külpolitikájának talán oka is van rá, hogy fokozza a spanyol átalakulás tra-

Végsőkig kiélezett és aggasztóan feszült helyzet nyugtalanítja a világpolitika Genfben összegyűlt irányítóit. Az angol—francia ellentét napról-napra mélyül és a két álláspont annyira eltávolodott egymástól a hosszú tanácskozások után, hogy ma ki-egyenlíthetlenebb, mint valaha. Anglia szerint a tárgyalások tulajdonképpen csak most kezdődnek, viszont Franciaország azt hangoztatja, hogy a francia kormány szabadkezet kapott a német elutasítással arra, hogy megtorlásokat alkalmazzon, de egyenesen köteles is barátai és szövetségesei érdekeit szem előtt tartva, a cselekvés terére lépni. Népszövetségi körökben meg vannak győződve róla, hogy a Népszövetség, mint olyan, páratlan válságot él most át. Higgadt megítélés szerint, a husvéti ünnepek néhány napos nyugalma hozzájárulhat a feszültség enyhüléséhez.

**Megvalósíthatatlan ábrándnak tartják
Genfben a francia javaslatot**

Az Oeuvre a következőket jelenti Flandin francia és Eden angol külügyminiszter tegnapi megbeszéléseiről:

— Flandin és Eden külügyminiszterek tegnapi megbeszélése másfél óra hosszat tartott és minden tekintetben kedvezőtlen volt. Flandin a tárgyalás során ismertette a francia emlékiratnak azt a részét, amelyet a francia államtanács törölt. Flandin szerint

a rajnai ügyben minden számítás-zátonyra futott és ezért most már be kell váltani az angol levélben foglalt ígéreteket.

Eden külügyminiszter erre azt válaszolta, hogy

gikus kifejlését, az európai nagyhatalmak talán még idején megakadályozhatják, hogy Caballero Largóból nehogy „Crescendo“ vagy „Fortissimo“ legyen.

Dohányzók kedvence NIVEA

mert az édeskés fogpaszta hatása nem kielégítő. Nekik az erősen illatos és frissítő NIVEA fogpaszta ked. Ez eltünteti igazán a kellemetlen dohányos szájszagot és biztos üdítő hatása van.

NIVEA

FOGPASZTÁT

a tárgyalások éppen ellenkezően, csak most kezdődnek és remény van arra, hogy Németország végül mégis enged az erődepítése ügyében. Flandin francia külügyminiszter erre azzal vágott vissza, hogy a francia kormány

mindenesetre fenntartja magának a jogot, hogy

Németország ellen a tárgyalások végső meghiusulása esetén, pénzügyi és gazdasági megtorlásokat alkalmazzon.

A francia javaslatok nem szolgálhatnak tárgyalási alapul

A Daily Telegraph Genfben tartózkodó diplomáciai tudósítója részletes cikkben számol be lapjának a francia emlékirat hatásairól. Mindenekelőtt megállapítja, hogy a francia béketerv az angol küldöttség tagjainak nézete szerint, feltűnően hasonlít azokra a javaslatokra, amelyeket Franciaország a leszerelési értekezlet során tett. Ugylátszik, ezek a javaslatok kizárólag Németország sakkban tartását célozzák. A francia terv elfogadása végeredményben azt jelentené, hogy Franciaország és szövetségeseinek uralma lenne biztosítva Európában.

A francia javaslatok egyáltalán nem olyanok, hogy azok tárgyalási alapul szolgálhatnának.

A ma megjelent német lapok igen részletesen foglalkoznak a tegnapi benyújtott francia béketervezzel. A Völkischer Beobachter többek között a következőket írja: A francia javaslat teljesen negligálja azokat a szempontokat, amelyek alapján a béke tényleg létrehozható.

A Berliner Börzenzeitung fejtegetéseiben

ezeket mondja: A francia államférfiak nem tartanak lépést az idők haladásával és még mindig azt hiszik, hogy Németországgal Clemenceau és Poincaré módjára beszélhetnek.

A Kreutz Zeitung ezt írta: Franciaország barátai javaslatot nyújtottak át a megbékélés érdekében Franciaországnak, de Franciaország azt ridegen elutasította. Ez annál sajnálatosabb, mert nemcsak Németországról és Franciaországról van szó, hanem az egész Európáról.

A tegnapi nyilvánosságra került francia béketervről a félhivatalos angol Reuter-ügynökség a következőket írja:

Genfben igen hűvös fogadtatásra talált a francia kormány emlékirata, amelyről kijelentik, hogy

nem egyéb, mint fantázia és megvalósíthatatlan ábránd.

Még francia körökben sem túrtattak túl nagy reményt a javaslatok valóra váltásához. Ez a terv háptojásból készült rántotta, vagyis a múlt évben elutasított javaslatoknak az újjákeretezése.

Az angol alsóházban Mander képviselő megkérdezte a kormányt, vajon nyilatkozhat-e az osztrák fegyverkezésről, amely sérti a szerződéses kötelezettségeket.

Lord Cramborne külügyi államtitkár kijelentette, hogy az angol kormány még nem nem kapta meg az osztrák törvény szövegét és ezért nem lehet tudni, sérti-e a törvény a st.-germaini szerződést és ha igen, milyen mértékben.

„Az abesszinek beléhajszollák ebbe a háboruba”

Boothby képviselő élesen bírálta az abesszin háborúval kapcsolatban az angol és népszövetségi politikát.

Beléhajszollák az abesszinek ebbe a háboruba és abban a reményben álltatták őket, hogy Genf megvédi az abesszin érdekeket.

Franciaország nem alkalmazza az olajzárlatot és bűn volna, ha nem ismernék be a megtorlások kudarcát és ha nem fejeznék be sürgősen a háborút.

Lord Cramborne államtitkár válaszolva írt az interpellációra és közli, hogy az abesszin háború az együttes biztonságot sérti, amely az angol politika alapja. Eden külügyminiszter követelni fogja Genfben, hogy rövid időt szájanak a békítésre és ennek eredménytelensége esetén összehívják a 18-as bizottságot. Meg fogják ezenkívül vizsgálni a mérgező gázok használatáról szóló panaszt is és ha az megfelel, akkor erősebben lépnek fel.

„A háború nem labdarugómérkőzés”

Boothby képviselő válaszolva kijelenti, nem hiszi el, hogy a háborút úgy lehet szabályozni, mint egy labdarugómérkőzést.

Chamborne: Ha nem szüntetjük meg a háborút, akkor vége lesz a civilizációnak.

A vita után az alsóház ülést április 21-ére napolták.

Madariaga és Avenol államtitkár ma este tárgyalnak Aloisi báróval és ennek a tárgyalásnak eredményétől függ, hogy a 13-as bizottság üléseit elhalasztják-e április 21-ig, vagy pedig a 18-as bizottságot hívják össze a szankciók szigorítása céljából. Mindenki tisztában van ugyanis azzal, hogy Eden nem hagyhatja el Genfet kézzel fogható eredmények nélkül.

Férfiszövetek,
szabó-kellékek

1581

Borsosny

harisnyák, kesztyűk,
kötöttárúk

P. Avram Iancu 18.
Consum és Inlesnirea tag

Fagyos szent

Írta: ANDRE BIRABEAU

Kemény, kegyetlenül hideg tél volt. Városiak nem is érezhetik olyan könnyűtlenül a tél hidegét, mint a szegény falusiak. Voullzenben például ilyenkor télidőben a házak sötétjében már esti kilenc órakor sötétek, mindenki ott keresi a hidegtől meggémberedett testnek jóleső melegét, ahol legbiztosabban megtalálja, az ágy dűnyhál között. Voullzen a Foulouze folyó két partján eltérülő község. Elég sokan lakják, de a hideg téli estékben csak a szél súvit végig az uccákon, megrázza a házak rozoga ajtajait, megzörögte az ablaktáblákat, az emberek még jobban bebújnak a dűnyha alá, hogy még csak ne is hallják a téli szél súvitését.

Csak egy ajtón zörgetett emberi kéz is ezen az estén. Febrard körorvos ajtaján, aki pedig fázós nap után éppen hogy bebújt az ágyba.

— Doktor ur... halló, doktor ur!

Az ajtón tovább döngöttek, szegény Febrard doktor mi egyebet tehetett, mint hogy kikeljen az ágyból és ajtót nyisson. Egy szomszéd falubeli állt ott kint, a nagybeteg asszonyához hívta az orvost. Jó kis mulatság legkeményebb télidőben, éjnek idején nekivágott hónap, fagynak, súvító szólnak. Ezek a falusi körorvosok kicsit valamennyien megérdemelnék a szentté avatást...

Febrard doktor dörmögve, dühögve nekiindult kis autójában. Keze, füle majd lefagyott, szitkozódott, a lehellete ráfagyott összes bajszára, de

lelke mélyén a derék doktor azt gondolta, hogy még mindig jobb egy ilyen rozoga kis autóból fagyoskodni, mint halálveszélyben slynlődni a betegágyban, így hát a jobb sor mégis csak az övé, nem pedig a betegé, akihez hívták. Vagy tizenöt kilométert rohogott, megvizsgálta a beteget, megadta a kellő utasításokat, előírta az orvosságot, a beteg állapota nem is volt olyan súlyos, mint hitték s az orvos, dolgát végezve, mehetett haza.

Ekkor persze még jóval hidegebb volt, a szél még jobban súvított, az éjszakai havat jelző felhők tornyosultak, a doktor vágyón gondolt jó puha, meleg ágyára. Még jó, hogy ilyenkor se ember, se kocsi, üres az út, gyorsíthatja a menetét...

Mekkora tévedés!... Az országuton, távol minden emberlaktól, hirtelen egy ember bukkant fel az úttest közepén, egyenest az autó elébe tépesszkédve. A doktor fékezett... A többi már pillanat műve volt, az utszéli árokból egy másik emberi alak bukkant fel, beugrott a kocsiba, a doktort lefogták, kezét-lábát megkötözték, száját felpeckelték. A négy gyakorlott ügyes kéz villámgyorsan átkutatta, tárcát, órát, gyűrűt, töltőtollat, még a pápaszemét is előkotorták... Ez még kisebb baj volt, a súlyosabb most következett, hogy majd most mit csinálnak vele.

— Legjobb, ha bedöbjük az árokból — mondta az egyik.

— Nem ajánlatos lithagyni helyben... megtalálják, oszt még eljár a szája.

Persze, legbiztosabb volna ott nyomban megölni, csak hát nem volt tegyver náluk, egy zsebkes mé-

gis csak csekély eszköz egy emberélettel végezni. Így pusztá kézzel meg... nem, ez utálatos dolog, még egy banditának is... Egy-két percig látszott, kínosan töprengtek. Elképzelhető, hogy ez az egyik-két perc a szegény, megkötözött, felpeckelt szájú doktornak egy örökkévalóság volt. Az egyik fickó végül vállatrándítva szólt: Tudod mit... dobjuk a folyóba... Hiszen itt van a víz, alig egy ugrásnyira.

A doktort, mint egy magatehetetlen bábót, beemelték a saját autójába és az egyik a volán mögé ülve, elvezette az autót a folyóig. A part e pontján még nappal se igen jártak, semhogy ilyenkor, hideg téli éjszakán!... Az autó megállt, a két fickó felnyalabolta áldozatát és a halálraítélt nekiindította s a magas partról bedobta a folyóba. Azon pillanatban visszaugrottak az autóból és elsúvítottak.

Néhány hét múlva Febrard doktor újra maga fogadhatta a beteget, már nem volt szükség a helyettesére. Mert Febrard doktor nem fulladt a folyóba. Egy tüdőgyulladás árán menekült, melyből szerencsésen felgyógyult... Csoda történt... Azaz, hogy nem is csoda, csak hát a mennybéli szentek mindig szemmel tartják ezeket az áldott, emberbarát, önzetlen és áldozatrakész falusi körorvosokat. Az egyik ilyen mennybéli fagyos szent ezen az éjszakán bizony a Foulouzeban fürdött, ő fogadta jégkarjába a halálraítélt Febrard doktort. Vagyis ezen az éjszakán olyan szörnyülégesen hideg volt, hogy a folyó egész szélében-hosszában befagyott.

Flandin francia külügyminiszter a francia—angol ellentétekről

Londonból jelentik: A Newyork Herald varsói tudósítója szerint a lengyel fővárosban kettős jelentőséget tulajdonítanak annak, hogy Beck lengyel külügyminiszter nem vesz részt a genfi munkálatokban. A lengyel külügyminiszter elsősorban rosszalását akarja kifejezni ezzel azért, mert Franciaország és Anglia saját politikai céljaik eszközéül használják fel ezáltal is a Népszövetséget, különösen az abesszin-olasz viszály ügyében, másodsorban pedig Beck ezredes távolmaradásával állást kíván foglalni az ellen, hogy Nyugateurópában állandóan igyekeznek megszilárdítani a biztonsági rendszert, de a keleteurópai biztonsági kérdésekkel nem sokat törődnek.

Flandin francia külügyminiszter a sajtó képviselői előtt megcáfolta a Daily Telegraph hírért, amely szerint kijelentette volna, hogy Franciaország azonnal megszállja a Saar-vidéket, ha Németország megkezdi a Rajna-vidéki erődítések építését. Hangoztatta a francia külügyminiszter, hogy ilyen kijelentést ő nem tett.

Szólt az újságírók előtt Flandin az olasz-abesszin viszály ügyéről is és kijelentette, hogy Anglia és Franciaország véleménye még mindig igen távol áll egymástól ebben a kérdésben. Franciaország véleménye szerint a

A 13-as bizottság döntése előtt

Abesszinia közeledik az elháríthatatlan katasztrófa felé

A 13-as bizottság tagjai délután 4 órakor ülést tartottak, amelyen tudomásul vették a jogi albizottság jelentését, amely szerint nem illetékes a 13-as bizottság a mérges-gázok használata miatt beadott panasz elbírálására és így a panasz ügyében megtorlásokat sem mondhat ki. Eden külügyminiszter meghajolt a jogi albizottság döntése előtt és kijelentette, hogy az érdekelt két ellenfélnek kellene gondoskodni arról, hogy ilyen visszaélések elő ne fordulhassanak és javasolta, hogy intézzen a bizottság felhívást a hadviselő felekhez, hogy tartózkodjanak a mérges-gázok mindenféle használatától.

Egy másik genfi távirat közli, hogy a 13-as bizottság által tegnap kiküldött albizottság ma már befejezte munkáját. Ennek az albizottságnak az volt a feladata, hogy tanulmányozza a mérges-gázok használatára vonatkozó tilalmakat és megállapításairól tájékoztassa a 13-as bizottságot. Az albizottság arra a megállapításra jutott, hogy

a 13-as bizottság egyáltalán nem jogosult ennek a kérdésnek megvitatására,

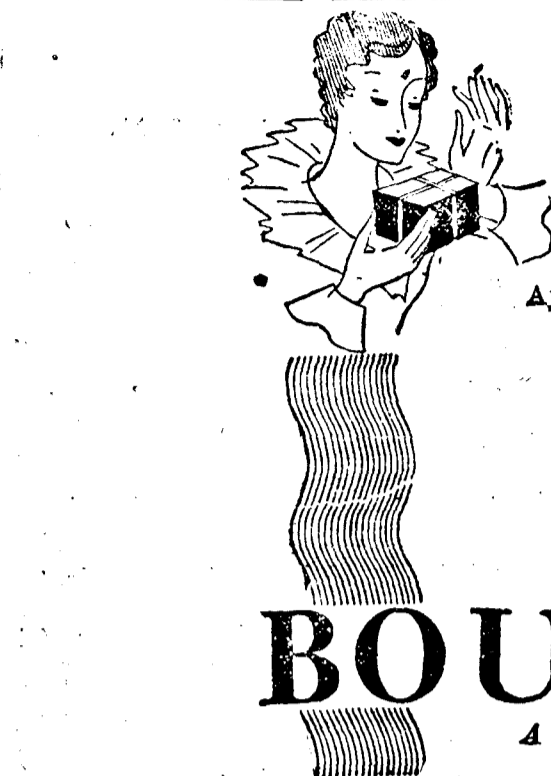
mert arra egyedül a Népszövetség tanácsa illetékes.

Ellentétes hírek az olasz—abesszin közvetlen tárgyalásokról

A 13-as bizottság elnöke, Madariaga ma délelőtt hosszabb megbeszélést folytatott Volde Marian abesszin ügyvivővel, majd felkereste Eden lord angol külügyminisztert, akit tájékoztatott Volde Marian közléseiről.

A Havas-ügynökség genfi jelentése szerint Abesszinia népszövetségi képviselője állítólag Eden külügyminiszter többszöri felszólítására kijelentette, hogy tárgyalásokat kezd az olasz delegátussal a békéről, azaz a feltétellel azonban, hogy ezeken a tárgyalásokon, mint megfigyelő, Madariaga, a 13-as bizottság elnöke is résztvehet. Ha ezt a feltételt az olasz főmegbízott elfogadja, akkor a tárgyalások a jövő héten megkezdődnek. Nyitva maradt azonban az ellenségeskedések megszüntetésének kérdése, mert erről egyelőre nem volt szó.

Volde Marian, Abesszinia népszövetségi megbízottja, ma délelőtt közölte az angol külügyminiszterrel, hogy az abesszin kormány

AJÁNDÉK, AMELY MINDIG TETSZIK...

Ne válogasson, sokáig ...

Ajándékozzon „Noki” Parfum Bourjois-t és „Ó” el lesz ragadtatva

MON PARFUM
SOIR DE PARIS
PRINTEMPS DE PARIS

Egy előkelő ajándék
Lei 65.— — Lei 400-ig árakban

PARFUMS
BOURJOIS

A Fard Pastell, Mon Parfum és
Soir de Paris
parfümök alkotója.

Népszövetség tanácsának meg kellene elégednie a megfigyelő szerepével a viszály tekintetében.

lentés a következőket közli: Gondar környékén tovább folyik a bennszülöttek behódolása. Repülőink üldözik az ellenség csapatroncsait és tovább folytatják az előnyomuló csapatok eleségének biztosítását. Az elfoglalt újabb területeken folyik a berendezkedés munkája és egyes helyeken százezer olasz munkás dolgozik az utak elkészítésén.

A Havas-ügynökség genfi tudósítójának közlése szerint mind valószínűbbnek látszik, hogy az abesszin-olasz viszály ügyében a tanácskozások az ünnepek utáni napokra tolnak. Ma különben nyilvánosságra hozták azt az olasz jegyzéket, amely válaszol az abesszineknek a Népszövetséghez intézett panaszára Addis-Abeba bombázása ügyében. Az olasz válaszirát szerint öt olasz repülő napokkal ezelőtt szokásos felderítő szolgálatot végzett. Utjuk közben észrevettek egy abesszin repülőgépet, amely Dessieből Addis-Abeba tartott. Az olasz repülők nyomon követték ezt az abesszin repülőgépet, mely az abesszin főváros mellett leereszkedett. Miközben azonban az olasz repülők elszálltak az olasz főváros felé, a léghárító-ütegek megszólaltak és hevesen tüzeltek az olasz repülőgépekre. Az egyik gépen ülő Falconi repülőhadnagyot és a mellette ülő altisztet meg is sebesítették. Ez a gép is visszatért a többiekkel és pár nap múlva az altiszt lábát le kellett vágni, mert sebesülését egy dum-dum golyó okozta.

nem hajlandó közvetlenül az olasz kormánnyal tárgyalni, hanem az eddigi felfogásához híven, csak a Népszövetség keretében és csakis a Népszövetség közreműködésével.

Husvét vasárnapján az olaszok bevonulnak Dessiébe

Asmarából jelentik: Mai Sem-nál a császári csapatokkal lefolyt ütközet óta az olasz első hadtest és a bennszülöttek csapatai fokozatosan haladnak előre minden akadály nélkül Dessie felé. Az angol hadvezetőség arra számít, hogy Dessiet, az abesszinek volt főhadiszállását husvét vasárnapjára elfoglalhatják.

A Reuter-ügynökség jelentése szerint a déli hadszíntéren Graziani tábornok csapatai szintén akcióba léptek és Gavra Dabre közelében öt nap óta heves harc folyik.

A ma kiadott olasz hivatalos harctéri je-

Női selyemharisnyát, férfi- és gyermekharisnyát, sockerlit, selyemkombinét és reformnadrágot, bőr- és pécnaezyit, szwettert és poullowert, stb. kötöttáruat készpénzért legolcsóbban vásárolhat

BOGYÓ A üzletében Arad. Str. Eminescu No. 1., Corso-mozi mellett.

A menekülő négus leborotváltatta szakállát, hogy felismerhetetlenné tegye magát

Az angol sajtó szerint Abesszinia gyorsan közeledik az elháríthatatlan katasztrófa felé.

Badoglio csapatai feltartóztatlanul haladnak előre. Az olaszok ma már 38.000 négyszögki'ométernyi területet tartanak megszállva a tulajdonképpeni Abessziniából. Az abesszin hadseregek ma már nincsenek, mert a csapatokat a rengeteg sok nélkülözés felbomlasztotta, másik részüket pedig az olaszok semmisítették meg.

A szétvert csapatokból elmenekült katonák zuzva és rabolva haza felé igyekeznek.

A császár tartózkodási helyéről senki sem tud. Hir szerint Kvoram környékén megtalálták a császár podgyaszát és egy beretva-készüléket találtak, amiből arra következtetnek, hogy a negus leborotváltatta szakállát. Így akarta magát állítólag felismerhetetlenné ten-

ni, mert fél saját katonáitól, akik a sok vere-ség és elhibázott lépés miatt meg akarják gyilkolni.

Véres szerelmi tragédia Makón

Véres szerelmi tragédia játszódott ma le a városban. Kiss Lajos battonyai kereskedősegéd már hosszabb ideje udvarolt Csoszor János hentesmester leányának, aki egyébként apja üzletében volt segéd. A kereskedősegéd megkérte a leány kezét, azonban sem tőle, sem szüleitől nem kapott határozott választ. Elkeseredésében kétszer rálőtt a leányra, az egyik golyó arcába, a másik kulcscsontjába furódott. Kiss ezután hazament és újra megtöltve revolverét, hét lövést adott le magára, azonban egyik sem sértette meg komolyabban. Amikor látta, hogy a lakása felé csendőrök közelednek, elmenekült. Ma este megtalálták a város közelében, a vasuti síneken holtan. A mező-hegyesi vonat valósággal lefejezte a szerencsétlen fiatallembert.

Tavaszi szövetujdonságok a legnagyobb választékban és a legolcsóbb árakon

„MERCUR“ bevásárlási hely.

POSTAVARIA VAJDA

cégnél

1248

ARAD, STRADA EMINESCU NO. 15.

Az Aradi Közlöny cikksorozata

Az új világ titkainak legújabb csodáiról

Az egyik legközelebbi számunkban megkezdjük a rendkívül érdekes és izgalmas cikksorozat közlését

Ezernyi csodálatos eszköz, régmúlt fantasztikus mesék megvalósult gépei léptek életünkbe anélkül, hogy voltaképpen tudnánk, milyen titokzatos törvények tették lehetővé, hogy amit a múltban természetfölötti csodának hittünk, kézzel fogható, érzékelhető valósággá: jelenné váljon. Kégyul a Röntgenlámpa és az ember belső szervezete, évszázados sötét babonák buvóhelye nyitott könyvé válik, a rádió-hullámok a milánói Scala-színház vagy a new-yorki Metropolitan előadását elviszik sokezer mérföldes távolságban élő magános szigetek lakóihoz, megelevenedett a repülőszőnyeg és Aladdin csodalámpája, a láthatatlan parányok és a világegyetem világa egyaránt kitért előttünk, de nemcsak a test és az anyag ezer titka oldódott meg, de az eddig megoldhatatlannak és feltárhatalannak hitt emberi lélek igazi lényege is megvilágosodott előttünk a modern lélek-kutatás diadalaként. Új világ vesz körül bennünket, amelynek igazi nagyjai nem a politikusok és a hadvezérek, hanem *Einstein, Millikan, Pawlow, Haldane, Sir Rutherford* és a többi lánglelkű, gyermekies önzetlenségű tudós, akiknek személye a nagyközönség szemében jobbára misztikus ködbe burkolt és akik ennek az új, csodálatosan szélesre tárult világnak igazi építői.

Az „Aradi Közlöny“ nehéz és felelősségteljes munkát vállalt magára, amikor elhatározta, hogy a modern természet-tudományos világkép legújabb eredményeit felfedezéssel, csodáit, népszerű, szakkifejezésektől mentes formákban, cikk-sorozatban olvasói elé tárja. Ez a cikk-sorozat minden detektívregénynél és filmtörténetnél izgalmasabb, idegizgató és minden sorában világot átkaroló fontossága, mert hiszen itt nem egyes emberek vagy kis érdekesen történetek ki-

csínyes érdek-harcáról történik említés, hanem a kétmilliárdos emberi nem grandiózus küzdelméről egy új világ felé. Nehéz a feladat, de úgy érezzük, hogy a modern zsur-naliztikának kötelességei közé tartozik azokról a szenzációkról is pontosan és időre beszámolni, amelyek túlélik a huszonnégy óra eseményeit és nemcsak a Mának, hanem egy korszaknak a szenzációi.

A páratlan érdekességű cikksorozat közlését az „Aradi Közlöny“ egyik legközelebbi számában kezdjük meg.

Ridikülök, a legmodernebb kivitelben
bőrönd- és bőrdiszmuáruk,
berendezett kazetták,
kalap-dobozok
Kramarovics bőröndösnél,
P. Avram Iancu 3.
CONSUM és INLESNIREA-tal. 1470

Feltűnéstkelő leleplezések a sinaiai gyilkos merénylet ügyében

Kik készítették elő Duca meggyilkolását?

Bucurestiből jelentik: Tegnapi egész napon át folytak a kihallgatások az ügyészségen a Duca-gyilkosság ügyében. Rendkívül érdekes vallomást tett Ceapraz, a feloszlott jobboldali szervezet volt tagja, aki kijelentette, hogy visszavonult a szervezetről, mert meguntta annak metódusait, amelyek a gyilkosságig is elvezettek. Bizalmas felvilágosításokat adott a szervezet munkájáról, az ügyészség ezeket az információkat egyelőre titokban tartja. Beza megismételte vádjait Cantacuzino Graniceri tábornok ellen. Ausschnitt tervezett megölése ügyében.

A „Cruciada Românismului“ című jobboldali folyóirat Stelescu aláírásával cikket közöl, amelyben Virgil Ionescu mérnök egy nyilatkozata szerepel. A nyilatkozat a következőképpen hangzik:

„Duca I. G. miniszterelnök meggyilkolását két héttel az esemény bekövetkezése előtt,

Cantacuzino tábornok lakásán határozták el. Tudomásom van arról, hogy ezt a gyilkosságot maga Corneliu Zelea Codreanu rendelte el és magam is hallottam, amint Cantacuzino tábornok kijelentette hívei előtt, hogy „Ducát le kell lőni“. Az a gyanúm, hogy Stelescunak más gyilkosságok végrehajtására adtak megbízást.”

Ezt a nyilatkozatot, — írja Stelescu — a mérnök a gyilkosság után adta Ghițeanu főügyésznek írásban és ugyanez a mérnök ma a „Totul pentru Tara“ című alakulat egyik vezetőgyűlésén. Ebből látszik, — fejezi be a cikket, — kik vezetnek ma az ifjúságot az országban.

A Duca-gyilkosság ügyében megkezdődtek a szembesítések. Legközelebb sor kerül Lecca és Virgil Ionescu, Anastasiu kapitány és Caranica és végül Codreanu és Stelescu szembesítésére.

Olcsó husvéti hét a Gólyaáruházban, Str. Metianu 1.
Férfi fehérneműk, harisnyák, kalapok, divatblousok, ridikülök. 1628

54 millió svájci frankos kölcsön kamatait fizette az állam, de a kölcsönt nem kapta meg

— A Banca Naționala kormányzója véglegesen likvidálja a furcsa kölcsönügyletet —

Bucurestiből jelentik: A Tempo jelentése szerint Constantinescu Mitita, a Banca Naționala kormányzója tárgyalásokat folytatott Zürichben a Svájci Bank vezetőjével, Bachmannal, egy kölcsönügylet likvidálása ügyében. A kölcsönt még Argetoianu pénzügyminisztersége alatt kötötték és annak végösszege 54 millió svájci frank. A lap szerint az ország

kölcsönt, amennyiben az ügylet abból állt, hogy a Svájci Bank egy hitellevelet adott ki, amelyben közölte, hogy a román államnak a pénzügyminiszternél 54 millió svájci frankos hitele van. Bár a felhasználására nem került sor, évenként mégis tekintélyes kamatot kellett fizetni a kölcsön után.

A Jegybank kormányzója most végleges formában likvidálni kívánja ezt a furcsa kölcsönügyletet.

soha sem kapta meg ténylegesen ezt a

Letartóztattak egy elzúllott uriemberekből álló kasszaíró társaságot

Budapestről jelentik: A rendőrfőkapitányság detektívjei több napos nyomozás után, egy nagyobb kasszaíró-társaságot lelepleztek le, amelynek tagjai elzúllott uriemberek voltak. A társaság az utóbbi három hónapban egymásután több kasszaírást követett el, ezenkívül a szerkesztőségekből az írógépeket lopkodták éjnek idején. Kiderült, hogy a társaság vezetője Nagy István volt, egy elcsapott banktisztviselő, akit hosszú évekkel ez előtt sikkasztásért öt évi börtönre ítélték, a Csillag-börtönbe került és ott ismerkedett össze, a betörőkkel és alakította meg a bünszövetkezetet, amelynek egyik tagja Bárony Sándor Jenő volt, aki állítólag az aradi törvényszéknek volt valamikor kezelő tisztviselője.

Szenlős, pattanásos

maffoltos, mitesseres arcát hozassa rendbe
PILISINÉ kozmetikai salonban,
Bulev. Regina Maria 17. (Réthy-ház.)

Tanítványok kiképzése.

A sinaiai események miatt forr a belpolitikai élet

Nyilatkozatok és ellenkielentkezések Titeanu alminiszter távozása körül — Az ellenzék bizalmatlansági indítványt nyújt be a kormány ellen — A nemzeti-parasztpárt nagygyűlést tart Aradon — A halálligra halálos fenyegetései — Rejtélyek a legutóbb történt diákttragédiák mögött

Bucurestiből jelentik: Az Adeverul egy befolyásos személyiség nyilatkozatát közli, hogy Titeanu nem jószántából mondott le. Sőt ellenkezőleg, támogatást keresett a H-csoportnál, de ezt nem kapta meg. Csak tegnap

Inculet belügyminiszter királyi kihallgatása után tudta meg, hogy már nem alminiszter.

A hirt Inculet közölte vele, aki Titeanut lakásán látogatta meg.

Titeanu volt belügyi alminiszter a sajtó munkatársainak a következő nyilatkozatot adta:

— Lemondtam. Nem ma, hanem még április 6-án. Ezt azért tettem, mert pártbeli barátainak egy kisebbsége fanatikusan és állhatatosan azt követelte, hogy a belügyminiszterium másfél éven át folytatott társadalmi engesztelő munkáját más politikával váltsuk fel. Azt hiszem, hogy Ducának, a megbékélés emberének emlékét másképp és más eszközökkel lehet megvédeni, mint azokkal, amelyeket említett barátaim kívántak. Ezért nem érzem magamat ennek a néhány barátomnak politikai irányvonalán, akiket kétségtelenül tiszteletreméltó érzelmek vezettek az ugyancsak kétségtelen tévedés felé. Alkalmunk nyílik majd arra, hogy lássuk, kié volt az igazság. Ismerek azonban én is egy irányvonalat és ez a vonal a történelmi fejlődés útját mutatja. Ezt minden harag nélkül mondom. Valamit azonban sajnállok. És pedig azt, hogy ideiglenesen el kellett válnom Inculet belügyminisztertől, akivel másfél esztendőn át teljes egyetértésben és nézeteink összeegyeztetésével dolgoztam. Az ő jelenléte a belügyminiszteriumban egyetlen biztosíték arra, hogy sikerül elkerülnünk a szónoklatok által követelt végleteket. Egyesek passzívumomra irták a Sinaiban legutóbb történeteket. Azt kívánták talán, hogy 400 csendőrrel 2000 diákba lövessék. *Hét letartóztatást 200 halott nélkül is lehet eszközölni. Megtagadtam ezeknek a halottaknak a leszállítását.* Ez az egyetlen bűnöm és az egyetlen gyengeségem.

Titeanunak a sinaiai eseményekkel kapcsolatos nyilatkozatára illetékes helyen a következőket válaszolták:

— **A volt alminiszter bizonyítékok nélküli állít dolgokat és szegyen nélkül insziniál. Tény az, hogy Inculet belügyminiszter volt az, aki illyelt arra, hogy erőszakosságok és vérengzések ne fordulhassanak elő. Ha nem történetek konfliktusok és ha nem következtek be súlyos komplikációk, akkor ez egyedül Inculet belügyminiszter önműködésének tudható be, aki elhárította Titeanu sajnálatos manőverezéseinek következményeit.**

A Piatra-Neamțban megtartandó liberális gyűlésnek az a célja, hogy kidomborítsa a párt összes csoportjainak egységét a Duca által meghatározott program mellett. Ez a tanácskozás egyben tiltakozást jelent majd a Sinaiban történtekkel szemben. Előreláthatólag Iasi-ból mozgalom indul ki, amelyet az összes liberális szervezetek magukavé tesznek és amely szintén a sinaiai események ellen tiltakozik. A párt tagjai zárandoklatot rendeznek Sinaia-ba, ahol Ducat megölték és Ursaniba, ahol eltemették. Erre a zárandoklatra minden pártszervezet képviselőket küld ki.

Ugyancsak bucuresti-i jelentés számol be arról, hogy a nemzeti-parasztpárt április 15-ikén a parlament bezárása alkalmával **bizalmatlansági indítványt nyújt be a kormány ellen**, utána pedig az ardeal-i és banat-i határmenti városokban nagy akciót kezd Maniu elnöke alatt. A nemzeti-parasztpárt Satu-Mare-n, Bihor-ban, Arad-on és Timisoara-n tart nagy népgyűléseket.

Itt említjük meg, hogy az ilfovi főügyésznél jelentkezett Beza Gheroghe, Mihail Steltescu és Tasloanu, Vaida Alexandru volt kabinetfőnöke és közös feljelentést nyújtottak be. A feljelentésben elmondják, hogy a targulmures-i diák-kongresszuson az ugynevezett „halállégió” egy csoportját feleskették, hogy öket elteszi láb alól.

Tasloanu kijelentette, hogy a vasgárda legkisebb olyan megmozdulására, amely elkene irányul, azonnal fegyverét fogja használni, amire önvédelmi okokból joga van.

Azt is közölték a főügyéssel, hogy a halállégió tagjai az esküt Cantacuzino Alexandru, Cantacuzino tábornok unokatestvére és Furdui, a diákszövetség elnöke kezébe tették le. A főügyész a feljelentés alapján gyilkosságra

való felbujtás címén eljárást indított Cantacuzino Alexandru és Furdui ellen.

Az Adeverul című lap a targulmuresi diákkongresszussal kapcsolatban egy diák öngyilkosságáról ír. Az illető diák Stroiescu, aki Valcea-megyéből származik, Stroiescu részt vett a kongresszuson és a második nap méreggel és kötéllel akart megáival végezni. Tettét azonban az utolsó pillanatban észrevették és megmentették az életnek. Stroiescu, bárhogy is faggatták, nem volt hajlandó elárulni, miért akart megválni az élettől. Stroiescu a targulmuresi kórházban fekszik elég súlyos állapotban.

Az Adeverul cikkírója szerint az utóbbi időben Clujon az egyetemi hallgatók között több öngyilkosság fordult elő. Említi Cristorian, a cluji mezőgazdasági akadémia hallgatójának esetét, aki testvérei szemeláttára, harminc méteres magasságból ugrott le. Hozzá tartozói hiába kutatták, nem tudták megállapítani, hogy Cristorian miért vélt meg az élettől. Végül is a család és a hatóságok arra gondoltak, hogy Cristorianu

azért lett öngyilkos, mert félt, hogy nem tudja teljesíteni azt a megbízatást, amelyet egy szélsőséges alakulattól kapott.

Hasonló diáköngyilkosságok Iasi-ban és Bucurestiben is fordultak elő, anélkül, hogy a titkot meg bírták volna fejteni. A hatóságok azt hiszik, Stroiescu öngyilkossági kísérletének is ilyen háttere van.

Boldog husvéti ünnepet

szerezhet magának minden hölgy, ha **ELEGANS tavaszi divatkabátot, vagy kosztümöt vásárol OLCSON**

FORTUNA

női konfekcióban
Arad, P. A. Iancu 1.

Consum- és Inlesnirea-tag.

1880

Fekete terítő a zöld rulettasztalon

A rendőrség megakadályozta az összes arad-i klubokban a hazárdjátékot

Megkondult a halálharang a játéklubok föött — Ismét szabad lesz a kávéházakban a kártyajáték, — de nem pénzben

Három kártyaklub működött Aradon már több mint fél esztendeje, tevékenységük nyomán polgári egzisztenciák omlottak össze, egy éjszaka alatt, a szerencse lehetőségeinek hangzatos elméleteitől félrevezetett emberek jutottak a börtönbe, feldúlt családi tűzhelyek jelezték a kártyaklubok működése nyomán támadt anyagi és erkölcsi romlást. Ugyszólván a tizenkettedik órában szavazta meg egyhangulag a parlament azt az egyszakaszos törvényt, amely gátat emel a szerencsejátékok lovagjainak társadalomromboló működése elé. Az új játéktörvény tegnap életbe lépett és ezzel megkondult a halálharang az arad-i játéklubok felett is.

Mint az *Aradi Közlöny* arról beszámolt, a klubok egyike, a Cercul Proprietariilor Urbani már szerdán este összecsomagolta zsetonjait, **fekete terítőt borított a zöld asztalokra és beszüntette működését.** A másik két játék-klubban is tegnap már az új törvény életbelépésének tudatában meglehetősen gyászos hangulat uralkodott a személyzet körében. A kevésbé jól informált játékosok azonban — mint ha mi sem történt volna — tovább folytatták az idegizgató küzdelmet Fortuna Istenaszszonnyal.

Az Olympia-klub játéktérképében az elmúlt éjszaka még meglehetősen élénk ütemben és nagy tételekben folyt a játék és sűrű egymásutánban felhangzott a krupié kiáltása, ami azonban egyben már a félészendeje folyt játék-élet hattyudala volt. A még nyitva maradt két játékluban a mai napon élénk tanácskozások és izgatott viták folytak afelett, hogy

vajon a törvény életbelépett-e már, vagy pedig a játék folytatható-e még a végrehajtási utasítás megérkezéséig. Ezeknek a vitáknak azután véget vetett ma délután *Detesun* Ioan rendőrkomiszár megjelenése, aki közölte a klubok tulajdonosaival, hogy

az új játék-törvény értelmében a jövőben mindennemű szerencsejáték tilos.

Igy tehát csütörtök este már egyetlen arad-i klubban sem indult meg a játék és a tipikus arad-i játékosok csalódottan vették tudomásul a tegnapi-mára beállott változást.

Az új törvénynek egyébként még egy érdekes fejleménye is van. A timisoara-i vendéglősök és kávéosok ipartársulatához érkezett értesülés szerint ugyanis

az új kártyatörvény életbeléptetése után ismét szabad lesz a kávéházakban a kártyajáték, de a kártyázók nem játszhatnak pénzben.

Amint az erre vonatkozó hivatalos rendelkezés megérkezik, az illetékes hatóságok ezt közlik majd a kávéházakkal és a vendéglőkkel.

Az igazságügyminiszterium egyébként ma körrendeletet intézett az összes főügyészekhez, akiket fölszólított arra, hogy személyesen ellenőrizzék a szerencsejátékok betiltásáról szóló törvény azonnali alkalmazását. A törvény ugyanis a Monitorul Oficial-ban való megjelenés napján, tehát szerdán életbe lépett. Procop Dumitrescu ilfovi főügyész átiratot intézett a bucuresti-i rendőrkveszturához, amelyet utasított, hogy **haladéktalanul tegye meg az intézkedéseket a főváros területén levő összes játéklubok bezárására.**

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A román—magyar új fizetési egyezmény hiteles szövege

A szerződést csak három hónapra kötötték meg és egy hónap alatt felmondható — Szabaddá tették a lei és a pengő forgalmát az export és import számára, de a két ország nemzeti bankjai ellenőrzik a felhasználást

Néhány nappal ezelőtt közöltük, hogy Budapesten aláírták a román—magyar fizetési egyezményt, amelyet hosszú ideig tartó tárgyalások előzték meg és majdnem szakításra került a sor, de végül is békésen intéződtek el a differenciák. Alább közöljük az egyezmény hivatalos szövegét azzal a megjegyzéssel, hogy a szerződés április elsejétől kezdve van érvényben. Tekintve a két ország közötti nagy áruforgalmat és pénzügyi összeköttetéseket, a megállapodásoknak igen nagy jelentőségük van és rendkívül fontosak mind a két állam egész lakosságára. A szerződés szövege a következő:

A Magyarországra exportált román áruk fizetése

A Magyarországra exportált román áruk ellenértékét, amikor esedékessé válik, pengőben kell befizetni az autorizált magyarországi bankoknál a romániai exportőrök javára a Banca Națională részére nyitott u. n. „globális” számlára.

A globális számlára befolyt összeget a Romániába importált magyarországi áruk fizetésére fogják felhasználni. Az autorizált magyarországi bankok naponta fogják értesíteni a Banca Națională a globális számlán eszközölt fizetésekről. Minden értesítésen fel kell tüntetni annak a nevének, akinek fizettek és az áru is megjelölendő. A Banca Națională nyomban értesíti a mi exportőrjeinket a javukra befizetett pengőösszegekről.

A romániai exportőröknek 3 hónap alatt el kell adniuk pengő-diszponibilitásukat a romániai autorizált bankok útján azoknak a magyarországi exportőröknek, akik román exportból származó leiel rendelkeznek. A román autorizált bankok értesíteni fogják a Banca Națională-t az eladott pengő-összegekről, hogy a magyar exportőrök rendelkezésére bocsájthassák a globális-számlán a javukra mutató összegeket.

A hozzánk szállított magyarországi áruk fizetése

A Magyarországból hozzánk szállított áruk ellenértékét az autorizált román bankoknál kell befizetni az autorizált magyar bankok számláján a magyarországi exportőrök javára. Ezen lei-összegeket a magyarországi exportőrök eladják a román exportőröknek, akik magyarországi exportból származó pengővel rendelkeznek. Az autorizált román bankok naponta értesíteni fogják az illetékes magyar bankokat a magyarországi exportőrök javára eszközölt befizetésekről.

A magyar bankoknál eszközölt pengő-befizetések a Banca Națională számlájára, valamint az autorizált román bankoknál eszközölt lei-befizetések az illető importőrök részére „felszabadító” jelleggel bírnak.

Speciális számlák

A Magyarországra exportált román áruk ellenértékének 15 százalékát — a petroleum kivételével — a Banca Națională speciális számlájára kell befizetni a felhatalmazott magyarországi bankoknál.

A Banca Națională kifizeti a román exportőröknek a speciális számlán feltüntetett összegek lei-ellenértékét. Az árjolyamot előzetesen fogják közölni az érdekeltekkel.

A speciális számla-diszponibilitást a Banca Națională a következőképpen fogja felhasználni: a) az állami adósságok kamataira, b) a Magyarországon levő román diplomáciai képviselő és konzulátus részére, c) turistáknak, d) osztalékok, szelvények, hagyatékok, e) bármilyen más természetű fizetés, melyet Magyarországon eszközölnek a Magyar Nemzeti Bank előzetes jóváhagyása után.

A Magyar Nemzeti Banknak jogában áll a Romániában levő magyar hitelekre 25 százalékos

kvótát visszatartani, melyet a „speciális számlán” könyvelnek el.

A bizományi-, biztosítási-díjak stb. ugyanabba a rendszerbe tartoznak, mint az árucserére bevezetett rendszer. Kivételt képez ez alól a tranzit-forgalom.

Egyik kormány sem fog akadályokat gördíteni a pengő, illetve a lei szabad forgalomba hozatala ellen. Természetes azonban, hogy a két nemzeti bank ellenőrzést gyakorol az export ellenértékének a fenti egyezmény szerint való felhasználása céljából.

A zárolt számla-összegek átszámítása — melyek nincsenek lei-ben, vagy pengőben feltüntetve — hivatalos árjolyamon történik, amelyhez hozzáadják a Magyarországon érvényben levő hivatalos felárat.

A jelen egyezmény életbeléptetése előtt eszkö-

Tiltakozás az importőrök feketelistájával kapcsolatos megtorlóintézkedések ellen

A vámolást is megtagadják azokkal szemben, akik nem fizetik ki hátralékos külföldi tartozásaikat

Általános érdeklődést keltett lapunk tegnapi számában megjelent tudósítás, amely arról számol be, hogy a Jegybank „fekete listát” készített a régi külföldi kereskedelmi kötelezettségekkel állítólag hátralékban lévő importőrökről és hogy a különböző fórumok súlyos megtorló intézkedéseket léptettek életbe a fekete jegyzékben szereplő cégekkel szemben.

Már a tegnapi jelentés is hangsúlyozta, hogy a kimutatásban számos téves adat van, de azokat korrigálni fogja a Jegybank, mert senkit sem akar megkárosítani. Most azt közlik a bucaresti-i napilapok, hogy a megtorló intézkedések tovább folytatódnak, mert a Banca Națională nem tartja elégek a váltóviszleszámítás megvonását és a behozatali engedélyek visszatartását azokkal szemben, akik nem rendezték a régi devizafizetési kötelezettségüket.

A legújabb rendelkezés számai a vámhivatalokig nyulnak. Ugyanis a Jegybank kérése alapján, a legfelsőbb fórum rendeletet küldött a vámhivatalokhoz, amelyeknek megtiltotta, hogy a fekete listában lévő cégek címére érkezett külföldi küldeményeket elvámolják. Ez

Értesítés.

A t. utazó közönség szíves tudomására hozzuk, hogy 1936. április 10-től, 1936. április 17-ig bezárólag terjedő időre a menetdíjakat lényegesen csökkentjük. Bővebb felvilágosítások szerezhetők a vállalat jegyirodájánál:

Arad telef. 99, 427, 477 — Timișoara telef. 508
Baia-Mare telefon 66 — Zălan telefon 99
Cluj telefon 155—333 — Satu-Mare telefon 99

S. A. de Autobuse Mera & Comp.

FÉRFI RUHÁT

elsőrendű kivitelben
olcsón készít

FÜLEKY JÁNOS

szabásati szalonja
BUDAPEST, Harisbázár-u. 3. szám.
(a Váci-uca mellett).

zölt áruexportot likvidálni fogják, még pedig az 1935. május 24-iki fizetési egyezmény alapján szerzett jogok szemellettartásával.

Ezen egyezmény életbeléptetésével egyidejűleg megsemmisítik az 1935. május 24-iki fizetési egyezményt, valamint az 1936. március 7-én aláírt jegyzőkönyvet. Ez a szerződés 1936. április 1-én lép életbe és három hónapig marad érvényben, amely után felbontható. Felmondási idő 30 nap.

Egyébként ma azt is jelentik, hogy a kereskedelmi szerződés alapján a petroleum vételárának 30 százalékát erős szabad devizában kell, hogy fizesse Magyarország és pedig „ab Giurgiu kikötő hajóban, illetve vagonban”, amit mi már napok óta ezelőtt közöltünk. Árukivitelünk szempontjából is előnyös az egyezmény, mert évente 5000 vagon kukorica és 28 ezer vagon fa exportjára is sikerült megállapodást kötni.

az intézkedés mindaddig érvényben marad, amíg az illető importőrök ki nem egyenlítik a Banca Naționalăval szemben fennálló tartozásukat, még ha esetleg reklamáció alatt áll is a követelés.

A bucaresti-i sajtó ez alkalomból tiltakozó hangon mutat rá arra, hogy az ilyen intézkedés súlyos erkölcsi és anyagi kárt okoz, mert rontja a listán szereplő importőrök, cégek jó hírnevét és könnyen megrendítheti cégüket, vállalatukat. Amikor a parlament a súlyos devizaválságok elkövetőinek számára is kegyelmi törvényt hozott, — írják a lapok, — a Jegybanknak is méltányosabban kellene elintézni a fizetési differenciákat.

A befagyott angol tőkék felhasználása

Mint ismeretes, a parlament legutóbbi törvényjavaslatot szavazott meg, amellyel teljhatalmat adott a kormánynak pénzügyi intézkedések tekintetében. Az első rendelet, amelyet ennek alapján kíván Costinescu kereskedelemügyi miniszter kiadni, a nálunk befagyott angol tőkék felhasználásáról intézkedik. Ennek értelmében ezeket a tőkéket itteni bányavállalatokba fektetnék be, azzal a feltétellel, hogy az itt termelt áruk 25 százalékát az angolok exportálhatják.

= A PÉNZÜGYIGAZGATÓSÁG FELHÍVÁSA AZ ARADI SPORTKLUBOKHOZ. A pénzügyigazgatóság lapunk útján figyelmezteti az összes sportklubok vezetőit, hogy április hó 15. és 20. között okvetlenül jelenjenek meg a pénzügyi palota második emeletén levő 19. számú hivatal helyiségben, mert ott néhány fontos adatról kérnek tőlük felvilágosítást. Minden sportklubnak érdekben áll, hogy tegyen eleget a fenti felhívásnak, nehogy az esetleges mulasztásnak kellemetlen következményei legyenek.

Városi Színház

Az aradi Városi Színház husvétii műsorának két nagy slágere a

Méltóságos asszony

és a

M a c k ó.

Két világsikerű sláger újdonság.

Jegyek a Színház elővételei pénztáránál.

Szegfű írógépvállalat
ARAD.
Bratianu-u. 7. Telef. 111.

Körözlevelet adtak ki „d'Ayello hercegnő” ellen

Egy magyar parasztlányka karriéré a grófi és hercegi házasságon keresztül
a börtönig — Hogyan lett Bognár Mariskából „Marika hercegnő”?

Budapestről jelentik: A budapesti államügyészség B. IV. 1804. szám alatt elfogatási parancsot adott ki az ismeretlen helyre szökött állítólagos Mária d'Ayello hercegnő, alias Bognár Marika ellen, aki alaposan gyanúsítható azzal, hogy L. G. dr. budapesti ügyvéd és mások kárára nagyobb családokat követett el. Személyleírása: szőke haj, filigrán természet, gyors beszédmód. Magyarul, németül, angolul, franciául, olaszul és oroszul beszél.

Az elfogatási parancs mögött az utolsó évek egyik legfantasztikusabb életregénye húzódik meg.

Két évvel ezelőtt érkezett meg d'Ayello hercegnő Budapestre. A Gellért-szállóban foglalt le háromszobás lakosztályt. Husz bőrdíj és csodálatos tűzekben ragyogó ékszerei is méltó feltűnést keltettek, de a d'Ayello hercegi cím még jobban megnyitott előtte minden ajtót. A hercegnő, aki idegenes akcentussal beszélt a magyar nyelvet, csakhamar az előkelő társaságok középpontjába került. A társaság ünnepeit és dédelgetett kedvence lett és „Marika hercegnő” néven becézték.

A hercegnő egy napon szükszavu irást kapott a főkapitányságtól, amelyben közölték vele, hogy

azonnali hatállyal kiutasítják Budapest területéről.

A kiutasítást visszacsinálta ugyan a hercegnő ügyvédje, de „Marika hercegnő” pár nappal később mégis eltűnt Budapestről. Csak távozása után derült ki, hogy ügyvédjét tekintélyes összeggel károsította meg, azonfelül pedig egész sereg budapesti kereskedőt csapott be kisebb-nagyobb összeggel. A fedezetlen számlái számlára zálogul mesés ékszereinek egy részét hagyta hátra. Mikor azután ezeket az ékszereket megvizsgálták, kiderült, hogy kitűnően sikerült, megtévesztő hatású, de értéktelen hamisítványokkal azonosak.

A főkapitányság bünyügyi osztálya megindította a nyomozást és csakhamar sikerült összeállítani „Marika hercegnő” egész életpályáját, amely a családok és szélhámoságok egyetlen sorozata volt.

„Marika hercegnő” bölcsője nem hercegi kastélyban, hanem egy zsidó parasztkunyhóban ringott.

Becsületes neve Bognár Mariska volt. Apja egyszerű zsellér volt világéletében. Tizenöt éves korában Marika Budapestre került és egy dunaparti szállóban lett szobalány. Itt tanulta el az előkelő vendégektől a nagyuri életmódot és itt tanult meg néhány nyelvet is. A tanulmányok leányának különös tehetsége volt idegen nyelvek elsajátításához.

Egy szép napon lopás történt a szállodában.

Gerard bárónó iratai és ékszerei tűntek el, de eltűnt Bognár Marika is.

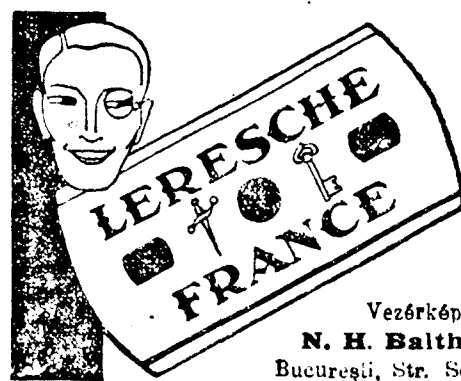
Röviddel később Párisban egy fiatal hölgyet tartóztattak le, aki Gerard bárónőnek adta ki magát és értékes ékszereket akart értékesíteni. Bognár Marika volt. Néhány hónapot töltött fogházban a tizenhétéves leány. Éppen akkor szabadult ki, amikor kitört a háború. Gondolt egy merészet és nagyot.

Tizedesi uniformisba öltözött, felszállt egy katonavonatra és pár nap múlva már a fronton volt.

Igen vitézül viselkedett, de mégis rájöttek arra, hogy nőnek született. Visszaküldték a hadtápvonalba.

Marika rövidesen Bécsben tűnt fel és valamilyen uton-módon Ferenc József királytól is sikerült audienciát kapnia. Végül is elhatározta, hogy ápolónő lesz. Az egyik hadikórházban megismerkedett M. grófi huszárfőhad-

▲ tökéletes, kellemes és olcsó borotválkozás titka!

Vezérképviselőt:
N. H. Balthazar,
București, Str. Selari 7.

naggyal, aki titokban feleségül vette. A család azonban csakhamar rájött Marika kalandokban gazdag multjára és a dolog vége válpör lett. Marika szép végkielégítéssel tűnt el M. gróf életéből.

Mint M. grófnő utazta végig Európát.

Egy szép napon Montecarlo játékkaszinójában tűnt fel, igazi hazárdjátékos módjára játszott, váltakozó szerencsével. Itt ismerkedett meg d'Ayello herceggel, aki csakhamar beleszeretett a ragyogó szépségű M. grófnőbe. A szerlemből házasság lett s mint hercegnő, az arisztokrata társaságok középpontjába került. A kalandos hajlamu hercegnőt most az egész világ rendőrsége keresi.

Fegyelmi vizsgálatot kér maga ellen Hoffmann kormányzó

Letartóztatták Parker detektívet — Fényes filmajánlatokat kapott
Hauptmann özvegye

Newyorkból jelentik: Közvetlenül Hauptmann kivégzése után az amerikai sajtó annak a véleményének adott kifejezést, hogy a Hauptmann-ügy még nincs lezárva és még nagyon sok meglepetéssel fog szolgálni.

Trentonból érkezett jelentés szerint az ügynek nagy szenzációi vannak. A hatóságok letartóztatták Elis Parker magándetektívet, aki Wendel ügyvédet elrabolta és bezárva tartotta több héten keresztül, amíg ki nem erőszakolta tőle azt, hogy bevalja, hogy ő rabolta el Lindbergh ezredes gyermekét.

Ismeretes, hogy hetekkel ezelőtt nyomtalanul eltűnt Wendel ügyvéd, majd amikor előkerült, Elis Parker magándetektív vallomást nyújtott át Hoffmann kormányzónak, hogy a gyilkos Wendel ügyvéd.

Ennek alapján halasztották el Hauptmann kivégzését. Most azonban kiderült minden. Wendel a bíróság előtt elmondotta, hogy miképpen verte őt meg Elis Parker és miként kényszerítette ki belőle az írásos vallomást.

A newyorki hír még azt is hozzátessz, hogy emiatt megrendült magának Hoffmann kormányzónak a helyzete is, aki tudott a manőverekről és maga is beleszervezett abba, hogy ilyen módon meghosszabbítsák Hauptmann életének napjait.

Hír szerint Hoffmann kormányzó maga kért maga ellen fegyelmi vizsgálatot, azonban egészen bizonyosra veszik, hogy le kell hogy mondjon állásáról.

A párisi lapok szenzációs eseményről számolnak be. Hauptmannnak, a Lindbergh-hébi elrablójának kivégzése után Hauptmanné ideg sokkot kapott és napokon keresztül nem tért magához.

Éppen ezért óriási szenzációt keltett, hogy az özvegy, akinek a férjét csak alig most végezték ki, fogadta az egyik legnagyobb filmgyár képviselőjének látogatását. A filmgyárnok és az özvegy közötti beszélgetésről először semmi sem szivárgott ki, azonban az ügyes amerikai riporterek előtt semmi sem maradt titokban és így közölhették a párisi lapok, hogy Hauptmanné fényes filmajánlatot kapott. A Bioscop Pictures-filmvállalat ajánlatot tett Hauptmannénak, hogy játssza el az egyik film fő női szerepét, amelyben egy gyermekrabló gangster feleségét kell hogy játssza. Az özvegynek ezért a fellépéséért kere-

ken 50 ezer dollárt ígértek, vagyis ugyanannyit, amennyit Hauptmann Lindbergh ezredestől kapott.

A párisi lapok megírják, hogy Hauptmanné még nem döntött, hogy vajon elvállalja-e a szerepet, de azt hiszik, hogy mégis elfogja vállalni, mert súlyos anyagi helyzete fogja őt erre kényszeríteni.

Színház - Művészet

A „Méltóságos asszony” és a „Mackó” az aradi színház husvéti műsorának nagy slágere

A színház igazgatósága nem zárja ki az ünnepi közönséget sem az újdonságokból. Gondoskodott arról, hogy a husvéti ünnepek műsorán két világláger szerepeljen. Egyik nagy sikere az ünnepi műsornak Békeffy-Stella: „Méltóságos asszony” című grandiózus vígjáték-újdonsága, amelyt ma Európa nyolc világvárosában játszanak fergeteges sikerrel. Mint mindenütt ugy Aradon is maradandó sikere lesz ennek a rendkívül érdekes tárgyú újdonságnak, amelyet husvét vasárnapján délután 3, 6 és este 9 órakor valamint husvét hétfőjén este 9 órakor játszanak Arad-on.

„Mackó” a neve a másik újdonságnak, amelyet gondos előkészületek után husvét hétfőjén délután 6 és este 9 órára tűzött bemutatóra az igazgatóság. Ejjel-nappal próbálnak a színészek, hogy az ünnepek műsora újdonságot és kellemes szórakozást nyújtson.

Husvét hétfőjén délután 3 órakor Mikszáth-Harsányi nagysikerű vígjátéka: „A Noszty-fiu esete Tóth Marival” van műsoron, mely előadásnak teljes bevétele a ségai kath. templom felépítésére lesz fordítva.

A husvéti ünnepek előadásainak jegyeit már tegnaptól árusítja a színház elővételi pénztára és ha idejében nem gondoskodnak megfelelő jegyekről, az ünnepek kirekednek a színházból, mert ilyen műsor, mint ez a husvéti, már régen nem volt az arad-i színházban.

Hirdessen az Aradi Közlönyben

Társasut
a TEL AVIV-i Mintavásárra
kirándulásokkal
Palestínában és Egyiptomban
Április 19. —
május 12. között
Prospektus és további felvilágosítás
WAGONS-LITS//COOK
Menetjegy rodában
ARAD, Minorita-palota

